

TOENEMENDE VRAAG NAAR GELIJKWAARDIGE PRODUCTOPLOSSINGEN

“Tegenwoordig is nog steeds 40 procent van de aanvragen voor een gelijkwaardigheids- of kwaliteitsverklaring niet in orde en moet de indiener zijn huiswerk beter doen. In 2010 was dat na het ontstaan van de voorloper van BCRG zelfs 80 procent. Dat geeft het belang aan van een database met onafhankelijk gecontroleerde gelijkwaardigheids- en kwaliteitsverklaringen”, zegt Kees Arkesteijn, secretaris en expert energieprestaties van BCRG.

TEKST FRANK DE GROOT

De Stichting Bureau Controle en Registratie Gelijkwaardigheid (BCRG) beheert een groeiende database met gelijkwaardigheids- en kwaliteitsverklaringen van producten en systemen met de energieprestaties. Om maar gelijk helderheid te verschaffen in de wereld van gelijkwaardigheid: er is ook een Adviescommissie Toepassing en Gelijkwaardigheid Bouwvoorschriften (ATGB). Maar ATGB richt zich op

locatiegebonden/projectspecifieke oplossingen, terwijl BCRG naar generieke producten en systemen kijkt. Een advies van de ATGB is bovendien gericht op de beantwoording van specifieke adviesvragen over een concrete casus (praktijksituatie) waarbij verschil van inzicht bestaat tussen een bevoegd gezag en de aanvrager van een omgevingsvergunning of de gebruiker en/of eigenaar van het betreffende gebouw. Alle adviezen

Ramon Albrecht, Coördinator Innovatieve Technieken (links) en secretaris Kees Arkesteijn.

staan in een openbare database. “In de beginjaren is er met de ATGB over de afbakening van het werkveld van beide partijen gesproken”, zegt Kees

Bij het BCRG biedt een aanvrager de verklaring en de onderbouwing van de in verklaring geclaimde prestaties (bijvoorbeeld DoP (Declaration of Performance) of metingen) van het product of systeem aan. Het gaat hierbij om allerlei producten of systemen die gebruikt worden in de gebouwde omgeving waarmee energie kan worden bespaard. Het gaat hier ook om warmte- en koudnetten. Een onafhankelijk college met deskundigen controleert vervolgens de onderbouwing en de verklaring. Na goedkeuring door het college wordt de verklaring in een openbare database gepubliceerd.”

ONTSTAAN

De database met kwaliteits- en gelijkwaardigheidsverklaringen ontstond al in 2010, dus vier jaar eerder dan de oprichting van BCRG in 2014. Kees legt uit: “De Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland zag dat haar leden bij de aanvraag van de toenmalige bouwvergunning bij de EPC-berekening steeds meer verklaringen kregen van producten of systemen die beduidend beter presteerden dan de technieken beschreven in NEN 7120. Dat is de voorloper van NTA 8800, voor de bepaling van de energieprestatie. BWT was niet in staat deze ingediende verklaringen op hun juistheid te beoordelen. Dit kwam vooral door het ontbreken van een transparante en juiste onderbouwing.” ISSO, het kennisinstituut voor bouw- en installatietechniek, gaf daarop aan dat het wellicht efficiënter was om bij de energieprestatieberekeningen gebruik te maken van gecontroleerde verklaringen. Om uniformiteit in de verklaringen te krijgen, stelde Kees Arkesteijn – toen nog werkzaam bij ISSO – voor om een onafhankelijk college met experts samen te stellen. Zij konden die verklaringen en de bijbehorende onderbouwingen controleren. Als het onafhankelijke college van mening was dat de onderbouwing van de verklaring voldoende was, werden ze gepubliceerd in een openbare databank.

Ook NEN werd betrokken en Kees voerde namens ISSO het secretariaat. Het College van Gelijkwaardigheid Energieprestatie (CGE) bestond op dat moment uit zeven onafhankelijke experts. De overheid financierde de eerste jaren de werkzaamheden van het college. In een later stadium zijn de gecontroleerde verklaringen ook van toepassing verklaard voor het opstellen van energielabels van gebouwen.

De markt was enthousiast over de werking van de controle, omdat daarmee het kaf van het koren werd gescheiden. Een groot aantal partijen met verklaringen in de databank zag het nut in van de registratie en was ook bereid om voor de controle van de verklaringen te betalen. Om een zelfstandig bestaan te waarborgen, richtte ISSO, met steun van de overheid en InstallQ (toen nog KvINL), op 1 januari 2014 Bureau Controle en Registratie Gelijkwaardigheid b.v. (BCRG) op. Op dat moment was BCRG een van de werkmaatschappijen van ISSO.

VERDERE GROEI

De doorzettende groei rechtvaardigde in 2019 een verzelfstandiging van Bureau CRG, waarvoor het de medewerkers en administratieve ondersteuning van ISSO overnam. Toen zijn alle activiteiten vanuit ISSO overgedragen aan de Stichting Bureau Controle en Registratie Gelijkwaardigheid (BCRG). Kees verhuisde mee om zich fulltime te richten op een verdere groei van BCRG. “Onafhankelijke deskundige adviseurs toetsen of de ingediende verklaringen kloppen. Zo is er een College van Gelijkwaardigheid Energieprestatie. Hierin zitten experts op het gebied van onder meer bouwfysica, installatie- en energietechniek. Zij mogen geen binding hebben met fabrikanten en leveranciers en kunnen daardoor onafhankelijk opereren. Indien de experts een verklaring goedkeuren dan wordt deze in de databank geplaatst”, legt Kees uit. Hij vervolgt: “Door het succes van de databank met gelijkwaardigheids- en kwaliteitsverklaringen op het gebied van de energieprestatie, klopten ook andere marktpartijen bij ons aan de deur: kan zoiets ook niet voor onze producten? Op basis van die vragen zijn er inmiddels ook colleges op het gebied van brandveiligheid, installatiegeluid en drinkwaterkwaliteit. In de toekomst hopen we dat verder uit te breiden. Maar dat doen we pas als er vraag is uit de markt.” Kees vertelt dat er ook een Raad van Advies is, dat zich niet inhoudelijk met de verklaringen bemoeit: “Deze raad heeft een meer sturende functie. Welke vragen leven er bijvoorbeeld in de markt, waar kunnen we verbeteren, verlopen de processen naar behoren en hoe gaat het financieel? Ook vervult deze raad de functie van ambassadeur voor de diverse gebruikers van onze database.”

BEOORDELING AANVRAAG

Hoe verloopt nu de aanvraag van een gelijkwaardigheids- of kwaliteitsverklaring? Kees: “Via aanvraag@bcrg.nl kunnen de fabrikanten en leveranciers hun product of systeem ter controle aanbieden voor onze databanken. Zij moeten hun aanvraag vergezeld laten gaan van de technische specificaties en meetrapporten. Zes keer per jaar komt het college bijeen om

de aanvragen te beoordelen en te bespreken. BCRG beoordeelt de compleetheid van de aanvraag en verdeelt deze vervolgens onder de experts. Gezamenlijk nemen de collegeleden het besluit. BCRG deelt het resultaat van het overleg binnen één week met de aanvrager. Als het ingediende materiaal juist is, zal het product of systeem binnen twee weken in de database worden opgenomen. Bij fouten of onvolledige onderbouwing wordt de aanvrager om aanvullende informatie gevraagd.”

Een belangrijke basis voor een toetsing van de aanvraag zijn de DoP's, onafhankelijk uitgevoerde metingen en berekeningen: “De experts controleren de prestaties uit die verklaringen. Als ze twijfelen aan bepaalde prestaties, voeren ze een controleberekening uit met een erkende rekenmethodiek. Hiernaast kennen we ook een spoedprocedure. Als de aanvrager niet op de reguliere vergadering wil wachten, kan er een spoedprocedure worden aangevraagd. Het college beoordeelt dan alleen de betreffende aanvraag. Binnen tien werkdagen krijgt de aanvrager de bevindingen van het college te horen. De kosten voor een spoedprocedure zijn natuurlijk wel hoger dan de kosten voor een reguliere beoordeling.”

ROL VAN DOP'S

Kees maakt duidelijk: “Wij controleren geen DoP's, dat mogen we wettelijk ook niet. Die taak ligt bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Maar we gebruiken wel de gedeclareerde waarden. De EP-adviseur heeft bijvoorbeeld voor het energielabel de Rc-waarde van een constructie nodig. Soms blijkt dat niet de juiste, door de NTA 8800 voorgeschreven, rekenmethodiek is gebruikt. Die kan dan andere uitkomsten geven. Ook gaat er veel fout bij het afronden van waarden. Of we komen oneigenlijke of vrijwillige DoP's tegen die niet op geharmoniseerde normen zijn gebaseerd. Vaak is de aanvrager zich daar niet van bewust. Bij twijfel over een DoP wordt deze doorgestuurd naar het ministerie BZK of ILT voor verdere controle.”

BCRG-verklaringen gaan volgens Kees ook veel verder dan DoP's: ze bevatten de Rc-waarden van constructies en specifieke toepassingsgebieden. “Bovendien bestaan er DoP's voor bijvoorbeeld glas, kozijnen en isolatiemateriaal, maar nog niet voor onder meer warmtepompen en douchewater-WTW's.”

SUCCESVOLLE DATABANK

Inmiddels zijn de databanken gevuld met duizenden verklaringen. Zo bevat de databank Energieprestaties al bijna 3.000 verklaringen. De databank Fabrikant eigenverklaringen bevat 120 verklaringen. De databanken Brandveiligheid en Installatiegeluid moeten nog groeien en bevatten momenteel enkele adviezen. “De databank is in 2020 volledig vernieuwd. We zijn nu ook bezig met een databank voor drinkwaterkwaliteit.” Onder al die verklaringen bevinden zich volgens Kees ook verklaringen van niet meer leverbare producten, maar die relevant blijven voor energielabels: “Je kunt ze dus nog steeds bekijken. Momenteel worden we jaarlijks al 450.000 keer geraadpleegd! Per jaar komen er drie- tot vierhonderd verklaringen bij, dus we groeien hard.”

De vraag rijst tot slot of er geen databank moet komen met de milieuprestatie van producten. “Nee, daar hebben we de Nationale Milieudatabase (NMD) al voor. Ons idee is dat je vanuit de verklaringen van producten die zowel bij de NMD en BCRG staan moeten kunnen doorklikken. We zijn hierover in gesprek met de NMD.” ■

Kees Arkesteijn: “Door het succes van de databank met gelijkwaardigheids- en kwaliteitsverklaringen op het gebied van de energieprestatie, zijn er inmiddels ook colleges op het gebied van brandveiligheid, installatiegeluid en drinkwaterkwaliteit.”